

WÓJT GMINY BIAŁOBRZEGI

**III ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BIAŁOBRZEGI**

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

Lipiec 2017 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

1. Podstawa prawna opracowania
 2. Cel sporządzenia prognozy
 3. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie
 4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy
 5. Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami
 6. Ustalenia projektu III zmiany Studium
 7. Charakterystyka i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu
 8. Zgodność projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenów z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym
 9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
 10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany Studium
 11. Ocena skutków dla środowiska wynikających z ustaleń projektu III zmiany Studium oraz przyjętego w tym projekcie przeznaczenia terenów
 12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących wynikać z realizacji projektu III zmiany Studium
 13. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko
 14. Przewidywane metody analiz skutków realizacji projektu III zmiany Studium
 15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym
- Oświadczenie sporządzającego prognozę

Wprowadzenie

Rada Gminy Białobrzegi podjęła uchwałę Nr VII/43/2015 z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia III zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Białobrzegi, uchwalonego uchwałą Rady Gminy w Białobrzegach Nr XXIV/12/2000 z dnia 14.11.2000 r.

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń dla przyjętych w projekcie III zmiany Studium kierunków zagospodarowania.

Projekt III zmiany Studium wraz z prognozą opracowaną w lutym 2017r. przedłożony został do zaopiniowania odpowiednim organom, w tym RDOŚ w Rzeszowie, który nakazał uzupełnić prognozę w zakresie wskazanym w piśmie z dnia 8 marca 2017 r.

Projektant – urbanista wprowadził korekty w projekcie III zmiany w stosunku do wersji, która była przedłożona do zaopiniowania. W prognozie uwzględniono wprowadzone korekty dotyczące III zmiany Studium oraz uwagi RDOŚ w Rzeszowie, przedkładając ją wraz z projektem III zmiany Studium do ponownego zaopiniowania.

1. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany Studium wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353).

Treść prognozy jest zgodna z art. 51 ust. 2 w/w ustawy. Zawiera ona informacje o:

- zawartości, głównych celach III zmiany Studium oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- metodach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy;
- metodach analiz skutków realizacji projektu III zmiany Studium;
- możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- zawiera również streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognoza analizuje i ocenia:

- istniejący stan przyrodniczego oraz potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu zmiany Studium, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 t. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany Studium;

- przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń projektu zmiany Studium.

Przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, będących wynikiem realizacji ustaleń projektu zmiany Studium

Niniejsza prognoza w myśl ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

2. Cel sporządzenia prognozy

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych, negatywnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu III zmiany Studium oraz określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

3. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Zakres i stopień szczegółowości prognozy uzgodniono z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie, pismo znak WOOŚ.411.1.32.2016.BK.6 z dnia 14.04.2015 r. oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Łańcucie, pismo znak PSNZ.455.1.1.2016 z dnia 17.03.2016 r.

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej i graficznej.

W prognozie oceniono stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzonym dla potrzeb III zmiany Studium. Rozpatrywane są również skutki realizacji ustaleń zmiany Studium. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów analizowane jest pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska i skuteczności ochrony bioróżnorodności.

Oceniono również określone w projekcie zmiany Studium warunki zagospodarowania przestrzennego wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych.

Uwzględnione zostały także zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki w odniesieniu do istniejących form ochrony przyrody i zmian w krajobrazie oraz możliwości rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa kierunek rozwoju gminy lub jak w tym przypadku wybranych terenów oraz zasady kształtowania struktury przestrzennej i politykę przestrzenną.

Przyjęte metody przy opracowaniu niniejszej prognozy były konsekwencją charakteru analizowanego dokumentu.

Z uwagi na skalę opracowania i wynikający z tego stopień szczegółowości informacji, zróżnicowanie występujących problemów, konieczne było przyjęcie dla przeprowadzenia prognozy skutków realizacji ustaleń zawartych w opracowanym projekcie III zmiany Studium, metod subiektywnych i obiektywnych.

W celu sporządzenia prognozy dokonano analizy dostępnych opracowań planistycznych i dokumentacyjnych na poziomie gminy i województwa oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzeniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

5. Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Projekt III zmiany Studium, który jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, stanowi realizację uchwały Rady Gminy Białobrzegi Nr VII/43/2015 z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia do jej sporządzenia.

Zmiana dotyczy ośmiu obszarów położonych w miejscowościach Wola Dalsza, Białobrzegi, Budy Łańcuckie (Lewe), o łącznej powierzchni około 87 ha.

Głównym celem projektu III zmiany jest:

- umożliwienie dokonania zmiany obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centrum wsi Białobrzegi lub uchwalenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego wynikającego z nowej koncepcji zagospodarowania terenów usługowo – produkcyjnych;

- umożliwienie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu stanowiącego własność gminy zlokalizowanego wzdłuż drogi powiatowej, naprzeciw cmentarza w miejscowości Białobrzegi;
- ujawnienie w Studium w celu ich ochrony udokumentowanych na obszarze gminy złóż kruszywa naturalnego.

Tak więc zmiany wprowadzone w projekcie III zmiany Studium dotyczą dwóch grup zagadnień. Pierwsza dotyczy dwóch terenów inwestycyjnych wskazanych pod zabudowę usługowo – produkcyjną. Dla tych terenów z uwagi na obowiązujące przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, z którymi związana jest konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, obszary te wskazane zostały jako obszary, dla których gmina zamierza przystąpić do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub zmiany planu (dla jednego z terenów – 1UP). Zmiany przeznaczenia gruntów rolnych objętych ochroną dokonać można wyłącznie w procesie planu miejscowego.

Drugą grupę stanowią obszary, w których udokumentowano złoża kopalin, w tym przypadku złoża kruszywa naturalnego. Złoża te zlokalizowane są w miejscowościach Wola Dalsza, Białobrzegi i Budy Łańcuckie (Lewa Strona).

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1131 z późn. zmiany) art. 96 ust. 1 pkt 2 istnieje obowiązek ujawnienia obszarów udokumentowanych złóż kopaliny w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy Białobrzegi występują tereny złóż kruszywa naturalnego, dla których ustanowione zostały granice obszarów i terenów górniczych, gdzie prowadzona jest eksploatacja, a także tereny: w którym udokumentowano złoża kruszywa naturalnego – teren, gdzie rozeznano wstępnie złoża kruszywa naturalnego.

Projekt zmiany Studium powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego;
- Planem Gospodarowania Wodami na obszarze Górnej Wisły – aktualizacja obowiązująca od 16 grudnia 2016 r.;
- Opracowaniem ekofizjograficznym problemowym sporządzonym dla III zmiany Studium;
- Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym dla terenu położonego w centrum wsi Białobrzegi dla potrzeb III zmiany Studium, wyk. w maju 2016 r.;
- Decyzjami Marszałka woj. podkarpackiego i starosty łańcuckiego dotyczącymi ustanowienia obszarów górniczych dla złóż kruszywa naturalnego w: Woli Dalszej, Białobrzegi.

6. Ustalenia projektu III zmiany Studium

W obszarze miejscowości Białobrzegi wyznaczono dwa **tereny zabudowy usługowo – produkcyjnej** oznaczając je symbolami **1UP i 2UP**.

Teren 1UP położony jest w rejonie m. Białobrzegi, natomiast teren 2UP zlokalizowany jest w zachodnich terenach Białobrzegów, wzdłuż drogi powiatowej, naprzeciw cmentarza.

Dla terenów zabudowy usługowo – produkcyjnej oznaczonych symbolami 1UP i 2UP, ustalono następujące kierunki zagospodarowania oraz parametry zabudowy, stanowiące wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- powierzchnia zabudowy nie większa niż 50% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 30% powierzchni działki budowlanej;
- poziom lokalizacji głównej (najwyższej) kalenicy lub szczytu dachu do 12,0m nad poziomem terenu przy elewacji frontowej budynku;
- dachy spadziste o kącie nachylenia połaci dachowych nie większym niż 45°;
- w granicach terenu nie dopuszcza się lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- uwzględnic należy położenie części terenów w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%);
- w granicach terenu 1UP w celu zapewnienia obsługi komunikacyjnej wydzielonych działek budowlanych należy uwzględnić możliwość wydzielenia dojazdów wewnętrznych o szerokości nie mniejszej niż 6,0m;
- w granicach terenu 2UP należy uwzględnić położenie w strefach ochrony sanitarnej (50m oraz 150m) od istniejącego cmentarza.

Tereny 1UP i 2UP położone są w obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi raz na sto lat. Z uwagi na ten fakt tereny powyższe dodatkowo oznaczone zostały symbolem „zz” (1UP_{zz} i 2UP_{zz}).

Tereny udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego:

- tereny eksploatacji powierzchniowej oznaczone symbolami **od 1PE do 4PE**, pokrywające się z granicami udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego, zawierające w swych granicach istniejące obszary i tereny górnicze;
- teren udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego oznaczony symbolem **1ZKN**;
- teren złoża kruszywa naturalnego rozeźnanego wstępnie, oznaczony symbolem **2ZKN**;

Dla terenów eksploatacji powierzchniowej oznaczonych symbolami od 1PE do 4PE ustalono następujące wytyczne do określenia zasad zagospodarowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

- zakaz lokalizacji zabudowy, za wyjątkiem obiektów tymczasowych związanych z eksploatacją złoża;
- w zagospodarowaniu terenów należy wyznaczyć filary ochronne o przeznaczeniu rolnym;
- w terenie oznaczonym symbolem 1PE uwzględnia należy zachowanie filara ochronnego o szerokości nie mniejszej niż 100m od górnej krawędzi skarpy brzegowej, wyłączonego z eksploatacji oraz objętego zakazem składowania nadkładu i urobku;
- rekultywacja terenów w kierunku rolnym lub leśnym;
- określenie dostępności komunikacyjnej do dróg publicznych o parametrach zapewniających poruszanie się pojazdów związanych z prowadzoną eksploatacją złoża;
- dopuszczenie lokalizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej w tym niezwiązanych z eksploatacją złoża pod warunkiem, że nie ograniczą one racjonalnego gospodarowania oraz kompleksowego wykorzystania kopalin, w tym uprawnień przedsiębiorców górniczych, wynikających z posiadanych koncesji;

Teren udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego, oznaczonego symbolem 1ZKN na rysunku Studium, ujawnia się w celu jego ochrony, polegającej na racjonalnym gospodarowaniu zasobami i kompleksowym wykorzystaniu. Ustalono następujące wytyczne do określenia zasad zagospodarowania w planach miejscowych:

- przeznaczenie terenów pod użytki rolne;
- zakaz lokalizacji zabudowy;
- dopuszczenie lokalizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej pod warunkiem, że nie ograniczą one racjonalnego gospodarowania oraz kompleksowego wykorzystania kopalin;
- w terenie oznaczonym symbolem 1ZKN dopuszczenie utrzymania istniejącej zabudowy zagrodowej w granicach istniejącego siedliska (oznaczonego symbolem RM), z uwzględnieniem wytyczonych do planu miejscowego – wysokość zabudowy do dwóch kondygnacji nadziemnych oraz powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 50% pow. działki budowlanej;
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej do dróg publicznych, o parametrach zapewniających poruszanie się pojazdów związanych z ustalonym przeznaczeniem terenu.

Teren złoża kruszywa naturalnego wstępnie rozeźnianego, oznaczony symbolem 2ZKN z uwagi na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie silnie meandrującego koryta rzeki Wisłok oraz w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wskazuje się do przeznaczenia w planie pod użytki rolne. Eksploatacja żwirów z pozostawieniem wielkoobszarowych i głębokich basenów jest niekorzystna, powoduje degradację doliny.

W zagospodarowaniu terenów złóż kruszywa naturalnego z wyjątkiem terenu 4PE oraz niewielkich fragmentów terenu 1PE należy uwzględnić położenie w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na których w oparciu o mapy zagrożenia powodziowego, sporządzone w 2015 r. przez Prezesa KZGW w Warszawie, prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%) lub jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%).

Projekt III zmiany Studium uwzględnia elementy środowiska objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych, w obowiązującym Studium, uzupełniając je o obszary górnicze, które ustanowione zostały decyzjami Marszałka woj. podkarpackiego lub starosty powiatowego, są to:

- obszary górnicze Wola Dalsza – Pole A i Wola Dalsza – Pole B, ustanowione decyzją Marszałka woj. podkarpackiego, znak RŚ.IV.PN.7512-153/09 z 2009 r. wpisane do rejestru obszarów górniczych PIG KN11862 kruszywa naturalna pod nr 10-9/6/427/a,b z dnia 28 października 2009 r.;
- obszar górniczy Ługi ustanowiony decyzją Starosty Powiatowego w Łąncucie znak OŚ-VI.6522.7.2011 r. z dnia 8.08.2011 r. wpisany do rejestru obszarów górniczych, został wykreślony z wspomnianego rejestru decyzją Starosty Łąncuckiego z dnia 30.06.2017 znak OŚ-VI.6522.4.2017;
- obszar górniczy Wola Dalsza – 1, ustanowiony decyzją starosty powiatowego w Łąncucie, znak OŚ-VI.6522.6.2012 z dnia 25.06.2012 r. wpisany do rejestru obszarów górniczych PIG KN15980 kruszywa naturalne pod Nr 10-9-8/720 z dnia 6.10.2012 r.;
- obszar górniczy Wola Dalsza – Zakrzacze, ustanowiony decyzją Marszałka woj. podkarpackiego, znak OŚ-IV.7422.22.2012.WZ z dnia 3.08.2012 r. wpisany do rejestru obszarów górniczych PIG KN15679 kruszywa naturalne pod Nr 10-9/8/728 z dnia 4.10.2012 r.;
- obszary górnicze Wola Dalsza – Dziubek Pole A i Wola Dalsza – Dziubek Pole B, ustanowione decyzją Marszałka woj. podkarpackiego, znak OŚ-IV.7422.24.2014.AR z dnia 10.10.2014 r. wpisane do rejestru obszarów górniczych PIG KN15934 kruszywa naturalne pod Nr 10-9/9/823/a i 10-9/9/823/b z dnia 28.11.2014 r.;
- obszar górniczy Wola Dalsza – 3, ustanowiony decyzją Marszałka woj. podkarpackiego, znak OŚ-IV.7422.23.2016.AR z dnia 20.06.2016 r. wpisany do

rejestrze obszarów górniczych i zamkniętych podziemnych składowisk dwutlenku węgla PIG KN17412 kruszywa naturalne pod Nr 10-9/9/869.

W zagospodarowaniu należy uwzględnić położenie terenów oznaczonych symbolami „zz” w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%) oraz jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%), określonym wg mapy zagrożenia powodziowego, opracowane w 2015 r. przez Prezesa KZGW w Warszawie.

7. Charakterystyka i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Tereny 1UP_{zz} i 2UP_{zz} wskazane w projekcie zmiany Studium dla funkcji usługowo – produkcyjnej zlokalizowane w miejscowości Białobrzegi.

Teren 1UP_{zz} zlokalizowany jest po wschodniej stronie centrum miejscowości Białobrzegi. Od północy i południa teren ograniczony jest ciągami komunikacyjnymi – od południa jest to droga powiatowa, a od północy droga gminna. Wzdłuż wymienionych dróg zlokalizowana jest zwarta zabudowa mieszkaniowa i zabudowa usług publicznych.

Teren 2UP_{zz} zlokalizowany jest w części zachodniej miejscowości Białobrzegi, po północnej stronie drogi powiatowej, naprzeciw cmentarza. Po północnej stronie oraz południowo – zachodniej teren sąsiaduje ze zwartą zabudową mieszkaniową (jednorodziną i zagrodową).

• Rzeźba terenu

Według podziału fizyczno – geograficznego J. Kondrackiego w/w tereny położone są w obrębie Pradoliny Podkarpackiej. Jest to rozległe obniżenie pomiędzy Płaskowyżem Kolbuszowskim, a Podgórzem Rzeszowskim, wytworzone przez wody topniejącego lodowca, w okresie recesji zlodowacenia krakowskiego.

Obniżenie to wykorzystywane jest przez ciek wodny, w tym głównie przez Wisłok, który po minięciu Rzeszowa wpływając na obszar Pradoliny zmienia kierunek na zbliżony do równoleżnikowego.

Tereny objęte zmianą Studium zlokalizowane są na terasie nadzalewowej Wisłoka, formie o mało urozmaiconej rzeźbie, niewielkich nachyleniach, której powierzchnię rozcinają starorzeczka, w tym rejonie będące formami słabo zaznaczającymi się w płaskiej powierzchni terasy.

- **Warunki geologiczne**

Tereny, o których mowa położone są w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, stanowiącego obniżenie tektoniczne, wypełnione osadami trzeciorzędowymi pochodzenia morskiego, wykształconymi jako ropy i ropy. Miąższość tych utworów jest bardzo duża. Strop utworów mioceńskich występuje na głębokości od około 12,5m do 15,0m. Utwory mioceńskie przykryte są osadami czwartorzędowymi pochodzenia wodnolodowcowego i rzeczno. Osady czwartorzędowe reprezentowane są przez piaski średnie, średniozagęszczone, małowilgotne, przykryte mady wykształconymi jako gliny pylaste, gliny pylaste zwięzłe lub pyły piaszczyste. Są to utwory w przewodzie twardoplastyczne, korzystne dla bezpośredniego fundamentowania obiektów budowlanych.

- **Warunki wodne**

Wody powierzchniowe

Tereny, o których mowa położone są w dorzeczu Górnej Wisły. W ich granicach nie występują ciek wodne. Wisłok przepływający przez obszar gminy Białobrzegi płynie na północ od terenów 1 i 2UPzz.

Według zaktualizowanego Planu gospodarowania wodami w dorzeczu Górnej Wisły obowiązującego od 16 grudnia 2016 r. tereny III zmiany Studium znajdują się w jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonej kodem PLRW200016226789 „Kosinka”. Jest to potok nizinny lessowy lub gliniasty (16), naturalna część wód, której stan ekologiczny określono jako zły. Jest to część wód zagrożona ryzykiem nieosiągnięciem celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla tej JCWP jest uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Możliwe jest przedłużenie terminu osiągnięcia tych celów do 2021 r. z powodu braku możliwości technicznych i dysproporcjonalnych kosztów. W/w JCWP nie znajduje się w wykazie obszarów chronionych.

Wody podziemne

Omawiane tereny położone są w Jednolitej Części Wód Podziemnych o kodzie PLGW2000153, dla której stan wód chemiczny i ilościowy oceniono jako dobry. Jest to część wód niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla tej części wód podziemnych będzie co najmniej utrzymanie tego stanu. JCWPd znajduje się w wykazie obszarów chronionych z racji przeznaczenia do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę.

Oba tereny położone są w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”, którego granice zostały określone przez MOŚZNIŁ decyzją Nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997r. i skorygowane decyzją MŚ Nr DGiKGhg-

4731-40/6909/55581/11/MJ z dnia 15 grudnia 2011r. Jest to zbiornik wód w utworach czwartorzędowych, jeden z niewielu udokumentowanych zbiorników wód podziemnych w granicach województwa, o największym zasięgu.

Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy miejscowości Białobrzegi zaopatrywani są w wodę wodociągiem gminnym. Wodociąg korzysta z dwóch ujęć wód podziemnych. Jedno z nich zlokalizowane jest w m. Białobrzegi, w centrum, w terenie położonym pomiędzy terenami oznaczonymi symbolem 1PUzz a 2PUzz. Ujęcie to składa się z trzech studni głębinowych. Wokół studni obowiązują strefy ochrony bezpośredniej, w kształcie koła, o promieniu 10m od osi każdej studni. Teren ten jest ogrodzony, zamknięty i oznaczony. Ujęcie znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów sportowych. Drugie ujęcie zlokalizowane jest na terenie Korniaktowa Północnego i w Budach Łańcuckich.

Tereny wskazane dla lokalizacji funkcji usługowo – produkcyjnej, położone są w centralnym obszarze miejscowości Białobrzegi, są to tereny byłych pastwisk gminnych, otoczone zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz zagrodową.

Dla terenu 1UPzz został opracowany plan zagospodarowania przestrzennego, który wymaga zmiany lub opracowania nowego planu miejscowego.

Według opracowania wykonanego przez RZGW w Krakowie w 2010 r. pnz. „Określenie zagrożenia powodziowego w zlewni Wisłoka” tereny te były położone poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią (Q1% i Q10%). Natomiast wg. mapy zagrożenia powodziowego sporządzonej przez Prezesa KZGW w Warszawie w 2015 r. oba tereny znalazły się prawie w całości w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%). Głębokość warstwy wody powodziowej w granicach terenów wynosi:

- w terenie 1UPzz $\leq 0,5\text{m}$;
- w terenie 2UPzz $\leq 0,5\text{m}$, lokalnie więcej;

Tereny wskazane do eksploatacji kruszywa naturalnego

Udokumentowane złoża kruszywa naturalnego zlokalizowane są głównie w dolinie rzeki Wisłok, w miejscowości Wola Dalsza, Budy Łańcuckie, Gniewczyzna Łańcucka. Tylko jedno złożo zlokalizowane w obszarze m. Białobrzegi znajduje się w granicach Płaskowyżu Kolbuszowskiego, jest to złożo „Ługi”.

Pozostałe złoża zlokalizowane są w obszarach Pradoliny Podkarpackiej, w dolinie rzeki Wisłok, na jej terasie zalewowej i nadzalewowej.

- **Warunki geologiczne**

Pod względem geologicznym tereny, w obrębie których zostały udokumentowane lub rozpoznane złoża kruszywa położone są w Zapadlisku Przedkarpackim, które wypełnione jest osadami morza mioceńskiego, wykształconymi jako ility lub iłotępki o dużej miąższości. Na utworach mioceńskich występują utwory późnoglacialne i holocenne. Utwory późnoglacialne wykształcone są w postaci piasków różnoziarnistych ze żwirem. Przykrywają je piaski drobne. W części stropowej występują mady rzeczne, reprezentowane przez pyły, pyły piaszczyste lub gliny pylaste.

- **Surowce mineralne i budowlane**

W granicach gminy Białostrzegi zostały udokumentowane złoża kruszywa naturalnego. Złoża kruszywa charakteryzują się budową dwudzielną – w stropie występują piaski drobnoziarniste, a w spągu piaski ze żwirami. Złoża kruszywa zlokalizowane są głównie w terenach sąsiadujących z rzeką Wisłok. Znajdują się w granicach miejscowości Wola Dalsza, Budy Łańcuckie i Białostrzegi. Złoże pnz. „Ługi” zlokalizowane w północnych krańcach miejscowości Białostrzegi znajduje się w granicach Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Występujące w granicach gminy złoża kruszywa są na różnym etapie eksploatacji i udokumentowania.

Dwa złoża, oznaczone symbolem 1ZKN_{zz} i złoże oznaczone symbolem 2ZKN_{zz} zostały udokumentowane, nie posiadają koncesji i pozostają nieeksploatowane. Złoże „Budy Łańcuckie” (2ZKN_{zz}) posiada kartę rejestracyjną złoża kruszywa naturalnego, zarejestrowaną decyzją Wojewody Rzeszowskiego (OŚ-II-75141/3/92 z dnia 13.07.1992 r.) Złoże to zajmuje powierzchnię około 9,4ha, a jego zasoby oszacowano na około 649,4 tys. m³ tj. około 1253,6 tys. ton. Do chwili obecnej nie podjęto jego eksploatacji. Złoże to zostało tylko rozpoznane

We wschodnich granicach gminy zlokalizowane jest złoże kruszywa naturalnego „Gniewczyzna Łańcucka” (1ZKN_{zz}). Dla tego złoża wydana została decyzja Wojewody Przemyskiego (OŚ.IV-7514/15/94 z dnia 14.07.1994 r.) zatwierdzająca dokumentację geologiczną wymienionego złoża. Złoże to znajduje się w granicach gminy Białostrzegi i gminy Tryńcza. W granicach gminy Białostrzegi zajmuje powierzchnia 56349 m² a w granicach gminy Tryńcza 450370 m². Złoże to pozostaje nieeksploatowane. Złoże to zostało udokumentowane.

Na obszarze gminy Białostrzegi zlokalizowane są następujące złoża kruszywa naturalnego, dla których utworzono tereny i obszary górnicze, złoża te wpisane są do rejestru Państwowego Instytutu Geologicznego. Są to złoża:

Nazwa złoża	Decyzja o ustanowieniu obszaru górniczego	Wpis do rejestru obszarów górniczych PIG
Wola Dalsza Pole A Wola Dalsza Pole B	ustanowione dec. Marszałka Woj. Podkarpackiego znak RŚ.IV.PN.7512-153/09 z dnia 22.07.2009 r.	KN 11862 kruszywa naturalne pod nr 10-9/6/427/a,b z dnia 28 października 2009 r.
Wola Dalsza - 1	ust. dec. Starosty Powiatowego w Łąncucie znak OŚ-VI.6522.6.2012 z dnia 25.06.2012 r., sprostowane postanowieniem Starosty z dnia 26.09.2012r. znak OŚ-VI.6522.6.2012	KN 15980 kruszywa naturalne pod nr 10-9-8/720 z dni 6/10//2012 r.
Wola Dalsza - Zakrzacze	ust. dec. Marszałka Woj. Podkarpackiego znak OŚ-IV.7422.22.2012.WZ z dnia 3.08.2012 r.	KN 15679 kruszywa naturalne pod nr 10-9/8/728 z dnia 4.10.2012 r.
Wola Dalsza – Dziubek Pole A Wola Dalsza – Dziubek Pole B	ust. dec. Marszałka Woj. Podkarpackiego znak OŚ-IV.7422.24.2014.AR z dnia 10.10.2014 r.	KN 15934 kruszywa naturalne pod nr 10-9/9/823/a i 10-9/9/823/b z dnia 28.11.2014 r.
Ługi	ust. dec. Starosty Powiatowego w Łąncucie znak OŚ-VI.6522.7.2011 z dnia 8.08.2011 r. wykreślony z rejestru dec. Starosty Łąncuckiego znak OŚ-VI.6522.4.2017; z 30.06.2017	KN 15037 kruszywa naturalne pod nr 10-9/7/629 z dnia 24.10.2011 r.
Wola Dalsza – 3	ust. dec. Marszałka Woj. Podkarpackiego znak OŚ-IV.7422.23.2016.AR z dnia 20.06.2016 r.	KN 17412 kruszywa naturalne pod nr 10-9/9/869

W projekcie III zmiany Studium poszczególne eksploatowane złoża oznaczono symbolami:

1PEzz:

- Wola Dalsza Pole A i B
- Wola Dalsza – 1 i Wola Dalsza - 3

3PEzz:

- Wola Dalsza – Zakrzacze

2PEzz:

- Wola Dalsza – Dziubek Pole A
- Wola Dalsza – Dziubek – Pole B

4PE

- Ługi

Są to tereny, w których prowadzona jest eksploatacja powierzchniowa.

Obszary złóż dotychczas nieeksploatowane, udokumentowane lub rozeznane, które w chwili obecnej nie posiadają koncesji na wydobycie, oznaczono symbolami 1ZKN_{zz} i 2ZKN_{zz}.

Cześć obszaru gminy Białobrzezi znajduje się w granicach obszaru górniczego „Smolarzyny” utworzonego dla złóż gazu ziemnego decyzją MOŚZNiL z dnia 26.08.1994 r. znak GK/wk/MN/2912/97. Na terenie gminy Białobrzezi nie ma obiektów związanych z eksploatacją gazu.

- **Warunki wodne**

Wszystkie złoża kruszywa naturalnego udokumentowane, eksploatowane i potencjalne do eksploatacji, poza częścią złoża „Wola Dalsza – Zakrzacze” (3PE_{zz}), położone są w jednolitej części wód powierzchniowych o kodzie PLRW20001922699 „Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia”. Jest to rzeka nizinna piaszczysto – gliniasta (19), silnie zmieniona część wód, której potencjał ekologiczny określono jako zły. Jest to część wód zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla tej JCWP jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Możliwe jest przedłużenie terminu osiągnięcia tych celów do 2021 r. z powodu braku możliwości technicznych. W/w JCWP nie znajduje się w wykazie obszarów chronionych.

Część złoża „Wola Dalsza – Zakrzacze” (3PE_{zz}) położona jest w jednolitej części wód powierzchniowych PLRW200016226769 „Sawa”. Jest to potok nizinny lessowy lub gliniasty (16), silnie zmieniona część wód, której potencjał ekologiczny określono jako zły. Jest to część wód zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla tej JCWP jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Możliwe jest przedłużenie terminu osiągnięcia tych celów do 2021 r. z powodu braku możliwości technicznych. Ta JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych (OZW PLH180025 „Nad Husowem”).

Obszary złóż położone są w Jednolitej Części Wód Podziemnych o kodzie PLGW2000153, dla której stan wód chemiczny i ilościowy oceniono jako dobry. Jest to część wód niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla tej części wód podziemnych będzie co najmniej utrzymanie tego stanu. JCWPd znajduje się w wykazie obszarów chronionych z racji przeznaczenia do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę.

Złoża kruszywa znajdują się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”, którego zasięg został określony przez MOŚZNiL decyzją Nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997r. i skorygowany decyzją MŚ Nr DGiKGhg-4731-40/6909/55581/11/MJ z dnia 15 grudnia 2011r.

Tereny złóż kruszywa naturalnego zlokalizowane są głównie w sąsiedztwie rzeki Wisłok. Według mapy zagrożenia powodziowego sporządzonej przez Prezesa KZGW w Warszawie w 2015 r. Tereny te znajdują się w obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego tj.:

- obszarach zalewanych wodami Q10%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat;
- obszarach zalewanych wodami Q1%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat;

Tereny złóż znajdują się także w obszarze zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%).

Jedynym złożem kruszywa naturalnego położonym poza obszarem szczególnego zagrożenia powodziowego jest złożo „Ługi”, znajdujące się w północnych krańcach m. Białobrzegi, w bezpośrednim sąsiedztwie terenów miejscowości Żołyńia Dolna.

Tereny wskazane dla funkcji usługowo – produkcyjnej oraz tereny złóż kruszywa znajdują się poza strefami ochronnymi ujęcia wód podziemnych.

• **Gleby**

Obszary złóż kruszywa naturalnego występujące w dolinie Wisłoka, w obszarze którego występują gleby objęte ochroną, wytworzone są z mad rzecznych. W terenach czynnej eksploatacji urodzajna warstwa gleb została zebrana i przyzmoana. Wykorzystana zostanie w procesie rekultywacji po zakończeniu eksploatacji.

W terenach wskazanych dla funkcji usługowo – produkcyjnej dla terenu oznaczonego symbolem 2PUzz wymagana będzie zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Teren 1UPzz taką zgodę już uzyskał w procedurze opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

• **Warunki klimatu lokalnego**

Według podziału Polski na regiony klimatyczne W. Okołowicza rejon gminy Białobrzegi położony jest na terenach o przeważających wpływach klimatu kontynentalnego.

Cechy charakterystyczne tego regionu to większa niż na innych terenach Polski roczna amplituda temperatury powietrza. Wiosna przychodzi dość późno i jest stosunkowo krótka, lato długie, jesień jest krótka i ciepła, zima długa i chłodna.

Rejon ten charakteryzuje się następującymi danymi:

- średnia temp stycznia - -35°C
- średnia temp. lipca - 18 °C
- czas trwania zimy – około 92 dni
- czas trwania lata – około 95 dni

- liczba dni pogodnych – około 70
- liczba dni pochmurnych – 110dni
- pokrywa śnieżna zalega około 80 dni

Należy zaznaczyć, że pokrywa śnieżna nie zalega trwale przez cały okres, częste są bowiem odwilże.

Warunki termiczne

Średnia roczna temperatura jest stosunkowo wysoka i wynosi 7,5 °C. Zima jest surowa. Lato jest długie i ciepłe o znacznej ilości dni gorących. Przymrozki (min. temp. poniżej 0 °C) sporadycznie pojawiają się we wrześniu i październiku stanowiąc częste zjawisko w listopadzie. O surowym reżimie termicznym zimą świadczy około 50 dni mroźnych (max. temp. poniżej 0 °C).

Warunki wilgotnościowe

Średnia wilgotność względna wynosi około 81%. W przebiegu rocznym najniższą wilgotność względną notuje się w okresie od kwietnia do września. Najwyższą notuje się od października do grudnia.

Mgły są zjawiskiem dość częstym o czym świadczy średnia roczna ilość ich dni (45). Najczęściej mgły obserwuje się w okresie jesieni, z maksimum w październiku, najrzadziej wiosną.

Zachmurzenie

Średnie roczne zachmurzenie nie jest wysokie i wynosi w skali 1 – 10 około 6,5. W przebiegu rocznym najniższe jego wartości notuje się w okresie od czerwca do października, z minimum we wrześniu. Największą ilość dni pochmurnych obserwuje się w okresie późnej jesieni oraz zimą z maksimum w grudniu. Wiatr, jego kierunki i prędkości mają duży wpływ na formowania się klimatu lokalnego. W omawianym rejonie dominują wiatry zachodnie. Częstymi są również wiatry z kierunku południowo – zachodniego i wschodniego. Cisze obserwuje się często, średnio w roku notuje się ich ponad 20%.

Warunki klimatu lokalnego

Zróźnicowanie warunków klimatu lokalnego uzależnione jest od warunków lokalnych, takich jak: rzeźba terenu, warunki hydrogeologiczne, szata roślinna oraz zagospodarowanie terenu. Wpływ wymienionych czynników na warunki klimatu lokalnego uwidacznia się szczególnie w dniach pogód typu wyżowego, przy ciszy i bezchmurnym niebie.

W granicach omawianych terenów z uwagi na brak zróźnicowania morfologicznego nie występuje zróźnicowanie klimatu lokalnego. Są to tereny na ogół o korzystnych

warunkach klimatu lokalnego. Korzystne warunki wodne nie wpływają na zwiększenie wilgotności względnej w tym rejonie gminy.

- **Struktura przyrodnicza obszarów w tym różnorodność biologiczna**

Tereny wskazane dla lokalizacji funkcji usługowo – produkcyjnej, położone w centrum miejscowości Białobrzegi, zajęte są obecnie przez trawiaste tereny, pełniące niegdyś rolę pastwisk gminnych. Obecnie są to tereny otwarte, zielone, otoczone ciągami komunikacyjnymi i zabudową mieszkaniową.

Tereny byłych pastwisk porasta zespół *Lolio Cynosuretum* z życią trwałą *Lolio perenne* i grzebienicą pospolita *Cynosurus cristatus* oraz wiechliną roczną *Poa anna* i koniczyną białą *Trifolium repens*, stokrotką pospolitą i jaskrem sardyńskim..

Na w/w terenach występuje bardzo ograniczona ilość zieleni wysokiej. Są to pojedyncze drzewa różnych gatunków w bezpośrednim sąsiedztwie otaczających dróg.

Tereny, w obrębie których zostały udokumentowane złoża kruszywa naturalnego, to tereny użytkowane rolniczo – grunty orne, łąki i pastwiska lub pozostające w odłogowaniu.

Dominowały tu zbiorowiska roślinne związane z uprawą polową o cechach synantropijnych. Obecnie część udokumentowanych złóż dla których wyznaczono tereny i obszary górnicze to tereny czynnej eksploatacji kruszywa, gdzie nastąpiły znaczące zmiany użytkowania i przekształcenia pierwotnego użytkowania.

Jedynie tereny potencjalnej eksploatacji, w obszarach których nie ma ustalonych terenów i obszarów górniczych, nadal pozostały terenami rolnymi. Dolina Wisłoka, w obszarze której znajdują się złoża kruszywa to korytarz ekologiczny zapewniający swobodną migrację fauny i flory.

Ten odcinek Wisłoka nie został objęty ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Nie jest to siedlisko, które wskazane byłoby do ochrony. W granicach omawianych terenów nie identyfikuje się stanowisk chronionych roślin, zwierząt i grzybów, a także cennych siedlisk przyrodniczych. W niektórych odcinkach Wisłoka, na jego brzegach występuje kadłubkowe zbiorowisko zarośli nadrzecznych.

Jedynie złoża „Ługi”, położone w północnych terenach miejscowości Białobrzegi tuż przy granicy administracyjnej gminy Żołynia, zlokalizowane jest w obszarze Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, funkcjonującego na mocy uchwały Nr VI/117/15 Sejmiku województwa podkarpackiego z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. woj. podkarpackiego z 2015 r. poz. 1186).

Zmysłowski Obszar Chronionego Krajobrazu o powierzchni 6310ha obejmuje tereny położone w części na Płaskowyżu Kolbuszowskim, w części w dolinie Wisłoka. Jest to obszar obejmujący tereny położone na terenie gmin: Białobrzegi, Żołynia, Leżajsk i Grodzisko Dolne. Tereny w jego granicach to głównie tereny rolnicze, urozmaicone lasami,

które zajmują około 20% jego powierzchni. Przeważają bory sosnowe i mieszane. Osobliwością przyrodniczą jest to, że obok gatunków nizinnych występują w nich rośliny charakterystyczne dla Karpat. W jego granicach znajduje się rezerwat przyrody „Zmysłówka”, w obszarze którego chronione jest stanowisko modrzewia polskiego.

W granicach obszaru czynna ochrona ekosystemów realizowana jest w ramach racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.

Na terenie obszaru chronionego krajobrazu zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu i tarlisk, złożonej ikry z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.) – zakaz ten nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko, w trakcie której sporządzono raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru chronionego krajobrazu;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowych lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno – błotnych.

Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie dotyczy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania, w trakcie której sporządzono raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wykazała brak wpływu na przyrodę obszaru chronionego krajobrazu.

- **Jakość środowiska**

O jakości środowiska decyduje przede wszystkim stan powietrza atmosferycznego, poziom hałasu, jakość wód.

Jakość powietrza atmosferycznego

Zanieczyszczenie powietrza to gazy oraz aerozole, które zmieniają jego naturalny skład. Główne zanieczyszczenia gazowe powietrza w skali regionalnej i lokalnej to tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla oraz węglowodory (tzw. lotne związki organiczne). Wszystkie te zanieczyszczenia dostają się do atmosfery głównie podczas spalania paliw kopalnych, z wyjątkiem lotnych związków organicznych, które pochodzą przede wszystkim ze źródeł naturalnych.

Podstawowym procesem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy Białobrzegi jest spalanie paliw w indywidualnych paleniskach domowych oraz transport. Zanieczyszczenia emitowane są także przez przemysł i rolnictwo. Jako główną przyczynę przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń, szczególnie pyłów i benzo(a)pirenu w rejonach zwartej zabudowy wskazuje się emisję ze źródeł grzewczych oraz transport. Emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch samochodowy powstaje podczas spalania paliw w silnikach, ścierania jezdni, opon i hamulców oraz wtórną emisję pyłu z powierzchni dróg.

Oceny jakości powietrza dokonuje się w dwóch grupach kryteriów: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Podstawę oceny jakości powietrza stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2012r – w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu: dopuszczalne, docelowe, długoterminowe oraz alarmowe.

Ocenę jakości powietrza ze względu na ochroną zdrowia ludzi wykonuje się dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, dwutlenek węgla, tlenek węgla, ozon, benzen, pył zawieszony PM10, ołów, kadm, nikiel, węglowodory aromatyczne w pyle PM10 oraz pył zawieszony PM2,5.

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział na strefy został wprowadzony rozporządzeniem MŚ z 2 sierpnia 2001 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Obecnie obowiązuje podział, według którego strefę stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys., miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. pozostały obszar województwa. W granicach woj. podkarpackiego wydzielono dwie strefy:

- strefę miasto Rzeszów;
- strefę podkarpacką - pozostały obszar województwa.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie jest zaliczenie strefy do jednej z klas:

- **A** – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- **B** – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- **C** - jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe.

Na podstawie badań prowadzonych przez WIOŚ w Rzeszowie, strefa podkarpacka pod względem poziomów dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, kadmu, kwalifikuje się do strefy **A** i nie wymaga działań naprawczych. Natomiast ze względu na zanieczyszczenie pyłem zawieszonym PM10 i PM2,5 strefa podkarpacka zaliczona została do klasy **C** i wymaga działań naprawczych, opracowania programu ochrony powietrza.

Hałas

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem MŚ z dnia 14 czerwca 2007 r w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

W granicach terenów objętych III zmianą Studium , głównym źródłem hałasu są drogi przechodzące przez centrum miejscowości Białobrzegi. Nie są to drogi o bardzo dużym natężeniu ruchu pojazdów, ruch tranzytowy przyjęła przechodząca przez obszar gminy autostrada A4, położona poza terenami objętymi zmianą Studium.

W obszarze Białobrzegów wyznaczono dwa tereny o funkcji usługowo – produkcyjnej. Tereny te nie należą do terenów chronionych z uwagi na warunki akustyczne.

W terenach prowadzonej eksploatacji złóż, źródłem zwiększonego hałasu są pracujące maszyny oraz samochody wywożące urobek.

• **Jakość wód**

Wody powierzchniowe

Podstawowym aktem prawnym określającym zasady gospodarowania zasobami wodnymi jest Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. wraz z przepisami wykonawczymi tj. rozporządzeniem MŚ z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz rozporządzenie z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu przeprowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Badania jakości wód powierzchniowych prowadzi Wojewódki Inspektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Jak wynika z danych zamieszczonych w Raporcie o stanie środowiska w woj. podkarpackim w lata 2013 – 2015, w JCWP „Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia” potencjał ekologiczny jest złym, stan chemiczny dobry. Dla JCWP „Kosinka” i „Sawa” nie było prowadzonych badań.

Wody podziemne

Obszar gminy Białobrzegi położony jest w jednolitej części wód podziemnych o dobrym stanie, zarówno ilościowym, jak i chemicznym. Ochrona wód przed zanieczyszczeniem jest jednym z priorytetów w gospodarowaniu wodami i zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE ma na celu osiągnięcie dobrego stanu wód. Dla osiągnięcia tego celu istotnym było uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w aglomeracjach o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) większej od 2000. W granicach gminy Białobrzegi ścieki komunalne odprowadzane są do oczyszczalni ścieków.

- **Zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu III zmiany Studium**

W przypadku braku realizacji niniejszego projektu III zmiany Studium, w obszarze miejscowości Białobrzegi, jeden z terenów wskazanych dla funkcji usługowo - produkcyjnej (1UPzz) objęty jest mpzp, który będzie wówczas realizowany.

Teren oznaczony symbolem 2UPzz pozostanie w dotychczasowym stanie użytkowania.

Natomiast w terenach eksploatacji kruszywa nie przewiduje się zmian. Złóża, których eksploatacja została już wcześniej podjęta, będą nadal eksploatowane do wyczerpania całkowitego złoża. Natomiast złoża, które zostały udokumentowane, ale nie rozpoczęto jeszcze wydobywania, dla których nie ustanowiono obszarów i terenów górniczych i stanowią potencjalne złoża eksploatacji, pozostaną nadal terenami rolniczymi.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami należy ujawnić wszystkie udokumentowane obszary złóż w Studium, w celu ich ochrony i racjonalnego zagospodarowania terenów.

8. Zgodność projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenów z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym

W projekcie zmiany Studium wyznaczono sześć terenów, w obrębie których zostały udokumentowane złoża kruszywa naturalnego. Dla czterech terenów zostały ustanowione obszary i tereny górnicze. W części terenów trwa eksploatacja złóż kruszywa. Wydobycie prowadzone jest metodą odkrywkową, w oparciu o udzielone koncesje przez marszałka województwa, bądź przez starostę powiatu łańcuckiego.

Obszar górniczy wg ustawy Prawo geologiczne i górnicze jest to przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca w tym przypadku jest uprawniony do wydobywania kopaliny oraz prowadzenia robót górniczych, niezbędnych do wykonywania koncesji.

Teren górniczy to przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych, zakładu górniczego.

Złoża kruszywa naturalnego, które zlokalizowane są w dolinie Wisłoka wg sporządzonych map zagrożenia powodziowego przez Prezesa KZGW w Warszawie, przekazanych Wójtowi gminy w lipcu 2015 r. położone są w terenach szczególnego zagrożenia powodziowego. W całości tereny te znajdują się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, dla których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i niskie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) i raz na 500 lat (Q0,2%), a częściowo w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%).

Tereny położone w centrum miejscowości Białobrzegi wskazane w projekcie zmiany Studium dla funkcji usługowo – produkcyjnej, spełniają wymogi wynikające z uwarunkowań morfologicznych, gruntowo – wodnych. Są to tereny bardzo dobrze skomunikowane, stanowiące własność gminy, również położone wg w/w map zagrożenia powodziowego w obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego, w obszarze na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat.

Istnieje bardzo duża rozbieżność dotycząca obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonych w oparciu o zasięg zalewu wodą Q1% Wisłoka, określony w opracowaniu pn. „Określenie zagrożenia powodziowego w zlewni Wisłoka”, stanowiącym I etap studium ochrony przeciwpowodziowej. Zasięg tych obszarów był bardzo ograniczony i tereny o udokumentowanych złożach kruszywa narażone były w niewielkim stopniu narażone na zalewanie wodami Q1%, natomiast tereny, które wskazane są dla lokalizacji funkcji usługowo – produkcyjnej, nie były zagrożone zjawiskiem powodziowym. Tereny zlokalizowane w centrum Białobrzegów, w bezpośrednim sąsiedztwie terenu 1UP_{zz} zostały zabudowane zabudową mieszkaniową jednorodzinną.

Tereny 1 i 2UP_{zz} położone są w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w części zabudowy zagrodowej i usług publicznych oraz cmentarza. Są to tereny dawnych pastwisk gminnych, stanowiących własność gminy, która dąży do ich zagospodarowania zgodnie z potrzebami.

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Analiza waloryzacji terenów objętych projektem III zmiany Studium wykazała, że poza jednym terenem oznaczonym symbolem 4PE, nie występuje kolizja pomiędzy przedmiotem ochrony poszczególnych form ochrony przyrody oraz krajobrazu, a zagospodarowaniem przewidzianym w projekcie zmiany Studium

Tereny wskazane dla lokalizacji funkcji usługowo – produkcyjnej (1 i 2UP_{zz}) oraz tereny eksploatacji złóż kruszywa oznaczone symbolami 1,2,3PE_{zz} położone są poza obszarami ochrony krajobrazu i obszarami Natura 2000. Na terenach w/w nie stwierdzono chronionych gatunków roślin i zwierząt. Również złoża kruszywa oznaczone symbolami 1ZKN_{zz} i 2ZKN_{zz} zlokalizowane są poza obszarami chronionymi.

Lokalizacja usług i produkcji w terenach (1 i 2UP) otoczonych zabudową mieszkaniową spowodować może zmianę w wyniku oddziaływań antropogenicznych po wprowadzeniu przewidywanych zmian użytkowania. Nieznacznie zwiększy się poziom hałasu emitowanego do środowiska. Sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej wyklucza lokalizację przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Położenie części terenu oznaczonego symbolem 2UP_{zz} w strefie 50m od granic cmentarza stwarza ograniczenia dotyczące lokalizowanych usług, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie - rozporządzenie MGK z dnia 25 sierpnia 1959r. – w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. Zgodnie z art. 3 pkt 1 odległość zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkujących artykuły żywnościowe, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności – powinna wynosić co najmniej 150m, odległość ta może być zmniejszona do 50m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150m od cmentarza posiada sieć wodociągową.

Odkrywkowa eksploatacja złóża w obrębie terenów 1, 2 i 3PE, spowoduje zwiększenie emisji spalin (maszyny oraz samochodu transportujące kruszywo) oraz

okresowo zapylenie powietrza. Nieznacznie zwiększy się również poziom hałasu emitowanego do środowiska. W obszarze terenów udokumentowanych złóż kruszywa nastąpiła zmiana użytkowania gruntów rolnych. Tereny, gdzie trwa już eksploatacja charakteryzują się małokorzystnymi walorami krajobrazowymi – wyrobiska, zwały nadkładu. Natomiast tereny, które są terenami potencjalnej eksploatacji pozostają nadal w dotychczasowym użytkowaniu – jako tereny rolnicze.

Tereny złóż kruszywa zlokalizowane są w dolinie Wisłoka, który pełni funkcję ciągu ekologicznego. Eksploatacja złóż spowoduje czasowe, małokorzystne zmiany w funkcjonowaniu doliny jako ciągu ekologicznego. Rekultywacja terenów po zakończeniu eksploatacji zmieni ten stan i przywróci wartość przyrodniczą wspomnianych terenów.

Teren oznaczony symbolem 4PE zlokalizowany jest tuż przy granicy obejmującej tereny włączone do Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Jest to niewielki teren zlokalizowany w granicach użytków zielonych sąsiadujących od strony południowej z terenem leśnym. Eksploatacja prowadzona była w oparciu o uzyskaną koncesję i wydane pozwolenia. Decyzją Starosty Łańcuckiego z dnia 30.06.2017 znak OŚ-VI.6522.4.2017 koncesja na wydobywanie kruszywa z części złoża „Ługi” została wygaszona. Aktualnie teren wyrobiska stanowi zbiornik wodny.

10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany Studium

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Dokument, którego projekt jest przedmiotem analiz w niniejszej prognozie tworzy podstawy prawne dla realizacji przedsięwzięć. Ustawowo ustalenia Studium są zgodne z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego oraz innymi dokumentami o randze krajowej i lokalnej. Do tych dokumentów można zaliczyć również Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Politykę Ekologiczną Państwa, Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łańcut.

Zmiana Studium stanowi dokument o znaczeniu lokalnym, nie mniej jednak przy jego sporządzeniu uwzględniono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, dotyczące głównie:

- działań na rzecz zapewnienia realizacji zasad zrównoważonego rozwoju;
- przystosowania do zmian klimatu;
- ochrony różnorodności biologicznej, zawartych w Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 wpisującą się w priorytety

planowanych działań w obszarze ochrony środowiska w skali Unii Europejskiej oraz II Polityce Ekologicznej Państwa (dokument z perspektywą do 2025r.)

- działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej regionu, jako podstawa ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych (dolina Wisłoka);
- wprowadzenie gospodarowania krajobrazem – zmiana Studium wprowadza zapisy mające na celu zachowanie ładu przestrzennego (tereny 1 i 2UP_{zz});
- zapewnienie zrównoważonego rozwoju w obszarze gminy, ochronę i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi, ochronę krajobrazu i kształtowanie ładu przestrzennego, ochronę walorów przyrodniczych, racjonalizację gospodarki wodnej, zgodnie z wytycznymi Planu Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Podkarpackiego
- ochronę wód podziemnych i powierzchniowych określonej w przepisach szczegółowych (Prawo wodne, Prawo ochrony środowiska);

11. Ocena skutków dla środowiska wynikających z realizacji ustaleń projektu III zmiany Studium oraz przyjętego w tym projekcie przeznaczenia terenów

Zmiany przeznaczenia terenów oraz realizacja ich zagospodarowania będzie powodować określone skutki w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska.

• Oddziaływanie na przyrodę i bioróżnorodność

W przypadku eksploatacji złóż kruszywa naturalnego w obszarze gminy Białobrzegi należy wydzielić tereny, które są już w trakcie eksploatacji surowca, gdzie zmiany są już znaczące oraz tereny, które są terenami potencjalnej eksploatacji, gdzie zmiany dopiero wystąpią.

W terenach, gdzie prowadzona jest już eksploatacja wystąpiły znaczące przekształcenia. Są to tereny eksploatacji odkrywkowej, gdzie urodzajna warstwa gleby została zebrana i przyzmoana. Podobnie postąpiono z nadkładem przykrywającym warstwę utworów piaszczystych, został on zwałowany i wykorzystany będzie w rekultywacji terenów wyrobisk po zakończeniu etapu eksploatacji. Warstwa gleby wykorzystywana zostanie dla wzbogacenia nadkładu w procesie rekultywacji i urządzania terenów użytków zielonych.

Dla terenów eksploatacji, które uzyskały koncesję na wydobywanie, o udokumentowanych granicach złóż i utworzonych terenach i obszarach górniczych, w pierwszym etapie poprzedzającym eksploatację nastąpi likwidacja ekosystemów upraw rolnych i terenów odłogowanych. Pozostaną w niezmienionym stanie tereny filarów

ochronnych, które pozostaną terenami rolnymi. W szczególności nie będzie ingerencji w koryto rzeki Wisłok, nienaruszona pozostanie roślinność nadbrzeżna.

Wielkość filarów musi zostać zachowana zgodnie z Polską Normą. Ich szerokość wynosi minimum 50m, od górnej krawędzi brzegu cieków (Wisłok i Sawa), 6,0m od terenów sąsiadujących z terenami udokumentowanego złoża, 10,0m od terenów dróg.

Dla terenu 1PE_{ZZ} w ustaleniach zmiany Studium nakazano zachowanie filara ochronnego o szerokości 100m od krawędzi skarpy Wisłoka, dotyczy to części złoża, której teren i obszar górniczy ustalono wzdłuż skarpy rzeki. Teren filara objęty jest zakazem składowania nadkładu i urobku. W terenach filarów należy wprowadzić w razie konieczności prace zabezpieczające przed procesem erozyjnym wód.

W terenach, gdzie trwa już eksploatacja tj. w obszarach „Wola Dalsza”, „Wola Dalsza-1” oraz „Wola Dalsza – Zakrzacze” trwa etap, gdzie tereny eksploatowane pozbawione zostały wartości przyrodniczych. Z chwilą zakończenia wydobywania piasków i rozpoczęcia procesu rekultywacji nastąpi stopniowe przywracanie tym terenom wartości przyrodniczych.

W obszarze złoża „Wola Dalsza – 3” nastąpi etap rozpoczęcia wydobywania kruszywa naturalnego. Dla tego złoża, dla którego została udzielona koncesja na wydobywanie postanowieniem z 6 października 2015r znak WOOŚ.4242.10.10.2014.IB.30, i wpis do rejestru PIG w 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie uzgodnił warunki przedsięwzięcia pn. „Eksploatacja odkrywkowa kruszywa naturalnego ze złoża „Wola Dalsza – 3” postanowieniem z dnia 6.10.2015 r. znak WOOŚ.4242.10.10.2014.IB.30. Dla przedsięwzięcia tego wykonany został raport oddziaływania na środowisko. Dla w/w przedsięwzięcia wójt gminy Białobrzegi wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach.

W terenach, gdzie trwa już eksploatacja kruszywa oraz w obszarach przygotowanych do eksploatacji, jak obszar złoża „Wola Dalsza – 3” nie przewiduje się likwidacji i zniszczenia siedlisk podlegających ochronie, likwidacji chronionych gatunków roślin. Gatunki te nie występują w tych terenach. Przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza wykazała niskie walory przyrodnicze wspomnianych terenów. Teren, w obszarze którego tylko udokumentowano wstępowanie złoża (1ZKN) oraz teren wstępnie rozeznanego złoża 92ZKN) nadal pozostają terenami rolnymi.

Złoża kruszywa występują w obszarze, który użytkowany był, a w części omawianych terenów nadal jest jako teren upraw rolnych oraz użytków zielonych, podsiewanych. Część tych terenów pozostaje w odłogowaniu.

Tereny zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie Wisłoka, w obszarze których mogą występować lokalnie ekosystemy zależne od wód, są wyłączone z jakichkolwiek przekształceń z uwagi na zachowanie filara ochronnego o szerokości 50m i 100m. Wisłok w tym obszarze nie został zaliczony do sieci obszarów chronionych Natura 2000, ani też nie

został włączony do obszarów cennych dla Wspólnoty. W obszarze gminy i regionu jest to ciąg ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym. Zapewnia swobodę migracji flory i fauny. Dla zapewnienia tej płynności należy zlokalizowane w jego dolinie złoża kruszywa, eksploatować począwszy od jego filarów ochronnych w kierunku północnym (w przypadku brzegu lewego) lub południowym (w przypadku lokalizacji złoża na prawym brzegu) oraz rekultywować te tereny w pierwszym etapie.

Zgodnie z założeniem w projekcie zmiany Studium rekultywacja ma być prowadzona w kierunku rolnym lub leśnym. Powinny to być użytki zielone, z uwagi na położenie tych terenów w obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego. Wykluczyć należy użytkowanie ich jako terenów ornych.

Na terenie filarów ochronnych, szczególnie wzdłuż rzeki Wisłok, obowiązuje zakaz składowania zdjętej warstwy gleby lub nadkładu, aby nie powodować obciążeń skarp wyrobisk, a w obrębie filara od rzeki nie utrudniać przemieszczania się zwierząt i ptaków. Tereny filarów nie mogą być wykorzystywane do wywozu urobku. Eksploatację należy prowadzić etapowo.

Rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych nie tylko przywróci wartość przyrodniczą tym terenom, ale może również wpłynąć na zwiększenie bioróżnorodności. Pozostać może część wyrobisk jako oczka wodne, które staną się siedliskiem roślinności higrofilnej.

Teren oznaczony symbolem 4PE położony jest na obszarze Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, w rejonie zachodniej jego granicy. Eksploatacją piasków objęto tylko część złoża, co spowodowało zmianę ukształtowania niewielkiego fragmentu terenu. Aktualnie jest to niewielkie wyrobisko wypełnione wodą. Teren wymaga rekultywacji, która przywróci wartość przyrodniczą tego terenu.

W obszarze miejscowości Białobrzegi, gdzie wyznaczone zostały dwa tereny wskazane dla funkcji usługowo – produkcyjnej, realizacja ustaleń projektu zmiany Studium spowoduje likwidację dawnych pastwisk gminnych. Są to tereny położone w centralnej części Białobrzegów, otoczone drogami, zabudową mieszkaniową, głównie jednorodziną. W obrębie tych terenów, w przypadku ich zagospodarowania, likwidacji ulegną gatunki charakterystyczne dla terenów pastwisk i nieurządzonych terenów zieleni półnaturalnej. W miejsce tych zbiorowisk pojawi się zieleń urządzonej towarzysząca obiektom usługowym lub produkcyjnym, zajmująca zgodnie z ustaleniami nie mniej niż 30% powierzchni działki.

Fauna

W terenach wskazanych dla zagospodarowania jako tereny zabudowy usługowo – produkcyjnej z uwagi na ich położenie w otoczeniu dróg, pasów zabudowy, spotkać można jedynie drobne gryzonie. Planowane zagospodarowanie terenów nie zmieni w znaczącym stopniu ich warunków życia. Tereny te z uwagi na brak zieleni wysokiej nie są miejscem

gniazdowania ptaków. Pojawienie się zieleni urządzonej, w tym zieleni wysokiej może spowodować pojawienie się gatunków ptaków żyjących w symbiozie z człowiekiem.

W terenach, gdzie prowadzona jest aktualnie eksploatacja kruszywa nie występują większe gatunki zwierząt, przeniosły się one na sąsiadujące tereny rolne. Zajęcie części terenów rolnych, w obrębie których udokumentowano złoża kruszywa dla eksploatacji, ograniczy czasowo możliwość przemieszczania się gatunków w dolinie Wisłoka. Zaznaczyć należy, że w sąsiedztwie terenów eksploatacji znajdują się tereny otwarte - rolne, które sprawiają, że nie jest zagrożone funkcjonowanie korytarza ekologicznego wzdłuż Wisłoka. Zachowane zostają również tereny filarów ochronnych, które będą wykorzystywane przez migrujące zwierzęta. Ponadto tereny złóż kruszywa nie tworzą ciągłych pasów, stanowią wydzielone fragmenty w obszarze doliny.

Zdjęcie warstwy gleby i nadkładu najlepiej prowadzić poza sezonem lęgowym ptaków (dotyczy to ptaków gniazdujących, głównie w użytkach zielonych).

Planowane zagospodarowanie terenów oznaczonych symbolem PE nie ingeruje w tak znaczący sposób w przestrzeń doliny Wisłoka, który uniemożliwiłby jego funkcję jako korytarza ekologicznego.

Eksploatacja złóż nie jest prowadzona równocześnie we wszystkich terenach i obszarach górniczych. W terenie i obszarze górniczym „Wola Dalsza -3”, rozpocznie się ona po zakończeniu eksploatacji sąsiadujących złóż „Wola Dalsza” i „Wola Dalsza 1”.

Nie prognozuje się, aby okres eksploatacji złóż kruszywa w wyznaczonych terenach wpłynął znacząco negatywnie na warunki bytowania zwierząt.

- **Ludzie**

Eksploatacja kruszywa nie wpływa bezpośrednio na warunki życia okolicznych mieszkańców. Jak wynika z prowadzonych obserwacji na innych, czynnych terenach eksploatacji, poziom hałasu maszyn pracujących przy wydobywaniu kruszywa nie przekracza zasięgu 50m od granic terenu prowadzonej eksploatacji. Na zwiększony hałas komunikacyjny narażeni będą mieszkańcy budynków zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie dróg, które wykorzystywać będą samochody wywożące urobek. Rozwiązaniem po części łagodzącym tą uciążliwość jest wykorzystanie różnych ciągów komunikacyjnych do wywożenia kruszywa oraz ograniczenie prędkości pojazdów.

Po zakończeniu procesu eksploatacji warunki akustyczne ulegną poprawie.

Tereny wskazane dla lokalizacji zabudowy usługowo – produkcyjnej zlokalizowane są w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Rodzaj dopuszczonych usług nie może powodować pogorszenia standardów życia okolicznych mieszkańców.

W tych terenach dopuszczono lokalizację tylko tych usług, które nie będą zaliczane do mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Dopuszczone przedsięwzięcia nie mogą powodować niekorzystnego oddziaływania na środowisko poza granicami własności terenu. Położenie terenów usługowo – produkcyjnych w centralnym rejonie Białobrzegów jest korzystne dla ludności, znacznie ułatwia ich dostępność. Są to poza tym tereny, na których lokalizacja usług i produkcji stworzy nowe miejsca pracy.

- **Powierzchnia ziemi, gleby**

Tereny, w obrębie których prowadzona jest już eksploatacja kruszywa są terenami o znacznie przekształconej powierzchni. W obrębie terenów, które będą eksploatowane, występować będzie sukcesywne wyłączenie z produkcji rolnej. Udostępnienie do wydobycia złoża będzie polegać na usunięciu warstwy humusu i nadkładu które potem będą wykorzystane do rekultywacji.

Eksploatacja złóż prowadzona będzie metodą odkrywkową bez użycia materiałów wybuchowych i chemicznych. Powstaną więc wyrobiska o różnej głębokości, co uzależnione będzie od miąższości eksploatowanego złoża. Ponieważ złoża są zawodnione, eksploatowane będą dwustopniowo – do poziomu wód podziemnych i spod lustra wody. Wydobycie kruszywa powoduje więc powstawanie zbiorników wodnych. W procesie eksploatacji poszczególnych złóż należy zgodnie z obowiązującymi przepisami zachować filary ochronne. Ich szerokość wynosi:

- 50m lub 100m (1PE_{zz}) od górnej skarpy rzeki Wisłok i innych cieków;
- 10m od dróg;
- 6m od granic terenów sąsiadujących.

Po zakończeniu eksploatacji nastąpi rekultywacja wyrobisk. Do rekultywacji wykorzystany zostanie nadkład i zdjęta warstwa gleby. Wykorzystać można ziemię z innych wyrobisk. W projekcie zmiany Studium kierunek rekultywacji określono jako rolno lub leśny. Z uwagi na położenie terenów złóż w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, wskazanym kierunkiem rekultywacji są użytki zielone. Rekultywację powinno prowadzić się etapowo, w pierwszym etapie od strony rzeki Wisłok.

W terenach, które w projekcie zmiany Studium przeznaczono dla lokalizacji zabudowy usługowo – produkcyjnej, nie przewiduje się znaczących zmian powierzchni. Są to tereny o niewielkich deniwelacjach, o łagodnie ukształtowanej powierzchni. Realizacja zabudowy spowoduje zmiany struktury gruntów przy realizacji fundamentów i wykopów dla prowadzenia przyłączy sieci infrastruktury technicznej. Zmiana przeznaczenia wymagać będzie uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze (dla terenu 2UP_{zz}). Występujące tu grunty objęte są ochroną, zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Teren 1UP_{zz} zgodę taką uzyskał.

- **Powietrze atmosferyczne**

Działalność kopalni odkrywkowej może powodować emisję zanieczyszczeń pyłowych. Emisje te mają charakter nieorganizowany i powstawać mogą bezpośrednio w toku prac odkrywkowych lub mogą być to wtórne pylenia z powierzchni, szczególnie pozbawionej szaty roślinnej.

Emisja pyłowa w głównej mierze jest uzależniona jest od czynników atmosferycznych tj. długotrwałej suszy i silnych wiatrów. Oddziaływania te będą miały charakter sporadyczny. W przypadku eksploatacji części złoża spod lustra wody, nie będzie występować zjawisko pylenia.

Oprócz tego będzie występować emisja zanieczyszczeń gazowych, pochodząca ze spalania paliwa w silnikach maszyn i urządzeń pracujących przy wydobywaniu kruszywa. Źródłem emisji zanieczyszczeń będzie również transport samochodowy wykorzystywany do wywozu urobku. Zakończenie działalności eksploatacyjnej i zrekultywowanie terenów oznaczać będzie zaprzestanie emisji związanej z prowadzoną działalnością wydobywczą.

Zagospodarowanie terenów oznaczonym w projekcie zmiany Studium symbolami 1P_{zz} i 2UP_{zz} nie powinno w znaczący sposób wpłynąć na stan powietrza atmosferycznego.

Dopuszczono tu lokalizację przedsięwzięć nie zaliczonych do mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na stan środowiska. Obiekty budowlane mogą być ogrzewane wyłącznie przez źródła ciepła niepowodujące zwiększonej emisji niskiej. Tereny te są dobrze skomunikowane, przylegają do drogi powiatowej i dróg gminnych. Teren 1UP_{zz} wymagać będzie budowy dróg wewnętrznych, zapewniających obsługę terenów położonych wewnątrz. Okres realizacji zabudowy może w pewien sposób wpłynąć na pogorszenie stanu powietrza. Będzie to zjawisko okresowe, które ustąpi po zakończeniu etapu budowy i zagospodarowaniu terenów.

- **Klimat lokalny**

Planowane zagospodarowanie terenów przyjęte w projekcie III zmiany Studium nie powinno wpłynąć modyfikująco na klimat lokalny. Niewielkie modyfikacje topoklimatu mogą wystąpić jedynie lokalnie w rejonie wyrobisk, w okresie wypełnienia ich wodą oraz w terenach usługowo – produkcyjnych, gdzie nastąpi zabudowanie i utwardzenie powierzchni, kosztem terenów biologicznie czynnych.

W dolinie Wisłoka, w okresie trwania eksploatacji surowca spod lustra wody, mogą lokalnie wystąpić zmiany wilgotności powietrza. Zrekultywowanie wyrobisk i przywrócenie ich dla rolniczego wykorzystania, spowoduje ujednoczenie warunków topoklimatu, które będą typowe dla całej doliny.

- **Klimat akustyczny**

Tereny eksploatacji kruszywa położone są na ogół z dala od zabudowy mieszkaniowej, otaczają je tereny rolne. Stosunkowo najbliższej zabudowy położone są południowe krańce złoża „Wola Dalsza – Zakrzacze”. Źródłem emisji hałasu będą prowadzone prace wydobywcze związane z eksploatacją złóż, a także transport samochodowy. Wielkość emisji zależy będzie od sposobu wydobycia, zastosowanych technologii, wyboru maszyn itp. W tym względzie istotne będzie zastosowanie odpowiednich technologii i rozwiązań gwarantujących dotrzymanie standardów emisyjnych. Zgodnie z przepisami odrębnymi, emisje te powinny zamknąć się w granicach terenów górniczych.

Źródłem hałasu będą samochody wywożące kruszywo. Dla ograniczenia wartości poziomu hałasu należy ograniczyć prędkość pojazdów w obrębie dróg dojazdowych. Ponadto utrzymywać te drogi w dobrym stanie technicznym. Dla wyeliminowania hałasu w przypadku bliższego sąsiedztwa zabudowy mieszkaniowej wskazanym jest składowanie nadkładu od strony zabudowy, powstałe zwałowisko będzie ograniczało uciążliwość akustyczną. Uciążliwości akustyczne znikną po zakończeniu wydobycia kruszywa i rekultywacji wyrobiska.

- **Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne**

Objęte projektem zmiany Studium złoża kruszywa naturalnego, poza złożem „Ługi” zlokalizowane są w dolinie Wisłoka, na prawym i lewym jego brzegu.

Wzdłuż wschodniej granicy terenu i obszaru górniczego złoża „Wola Dalsza – Zakrzacze” płynie Sawa, prawoboczny dopływ Wisłoka.

Obszary eksploatacji kruszywa naturalnego położone są w dwóch jednolitych częściach wód powierzchniowych.

Część złoża „Wola Dalsza – Zakrzacze” (3PEzz), położona jest w jednolitej części wód powierzchniowych PLRW200016226769 „Sawa”. Jest to potok nizinny lessowy lub gliniasty (16), silnie zmieniona część wód, której potencjał ekologiczny określono jako zły. Jest to część wód zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla tej JCWP jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Możliwe jest przedłużenie terminu osiągnięcia tych celów do 2021 r. z powodu braku możliwości technicznych. Ta JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych (OZW PLH180025 „Nad Husowem”).

Pozostałe tereny położone są w jednolitej części wód powierzchniowych PLRW20001922699 „Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia”. Jest to rzeka nizinna piaszczysto – gliniasta (19), silnie zmieniona część wód, której potencjał ekologiczny określono jako zły. Jest to część wód zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla tej JCWP jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego

stanu chemicznego. Możliwe jest przedłużenie terminu osiągnięcia tych celów do 2021 r. z powodu braku możliwości technicznych. W/w JCWP nie znajduje się w wykazie obszarów chronionych.

Tereny wskazane w projekcie zmiany Studium dla zabudowy usługowo – produkcyjnej (UP), zlokalizowane w m. Białobrzegi zlokalizowane są w jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonej kodem PLRW200016226789 „Kosinka”. Jest to potok nizinny lessowy lub gliniasty (16), naturalna część wód, której stan ekologiczny określono jako zły. Jest to część wód zagrożona ryzykiem nieosiągnięciem celów środowiskowych. Celami środowiskowymi dla tej JCWP jest uzyskanie dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Możliwe jest przedłużenie terminu osiągnięcia tych celów do 2021 r. z powodu braku możliwości technicznych i dysproporcjonalnych kosztów. Ta część wód nie znajduje się w wykazie obszarów chronionych.

Wszystkie tereny, które zostały objęte projektem zmiany Studium położone są w Jednolitej Części Wód Podziemnych o kodzie PLGW2000153, dla której stan wód chemiczny i ilościowy oceniono jako dobry. Jest to część wód niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla tej części wód podziemnych będzie co najmniej utrzymanie tego stanu. JCWPd znajduje się w wykazie obszarów chronionych z racji przeznaczenia do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę.

Tereny objęte III zmianą Studium położone są w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”. Jest to zbiornik wód w utworach czwartorzędowych, największy udokumentowany zbiornik na obszarze Podkarpacia.

Tereny III zmiany Studium położone są poza strefami ochronnymi od ujęć wód podziemnych.

Rodzaj dopuszczonych usług w terenach 1 i 2UPzz, położenie w centralnej części Białobrzegów, w terenach wyposażonych w podstawowe sieci infrastruktury technicznej, która będzie rozbudowana w terenach usługowo – produkcyjnych zapewnia, że stan środowiska wodno – gruntowego nie jest zagrożony. Nie prognozuje się zanieczyszczenia wód podziemnych, a także niekorzystnego wpływu na wody powierzchniowe.

Wody opadowo - roztopowe z utwardzonych powierzchni, jakie mogą pojawić się w terenach usługowo – produkcyjnych, a które mogą być wykorzystane dla ruchu pojazdów będą podczyszczane przed odprowadzeniem do odbiornika.

Natomiast w terenach eksploatacji kruszywa potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych mogą wynikać z nieprawidłowej eksploatacji urządzeń pracujących przy wydobyciu piasków, dlatego też należy szczególną uwagę zwrócić na stan techniczny pracujących urządzeń i maszyn. Złoża kruszywa są złożami zawodnionymi. Eksploatacja będzie prowadzona dwoma etapami: do zwierciadła wody i spod lustra wody, bez użycia

materiałów wybuchowych i chemicznych. Dla zminimalizowania negatywnych oddziaływań na środowisko, wydobywanie kruszywa prowadzone będzie bez odwadniania wyrobisk eksploatacyjnych. Tak prowadzona eksploatacja nie będzie powodować znaczącego obniżenia zwierciadła wód podziemnych na terenach sąsiadujących.

Zmiany zwierciadła wód podziemnych będą obserwowane w początkowej fazie eksploatacji. W okresie późniejszym poziom wód ustabilizuje się na dotychczasowych rzędnych, a ewentualne jego niewielkie wahania będą związane z warunkami hydrometeorologicznymi. Wzdłuż cieków wodnych – Wisłoka i Sawy należy wyznaczyć filary, których szerokość zgodnie z Polską Normą wynosi 50m. Jednak w ich wyznaczaniu wskazane jest uwzględnienie morfologii koryta cieków wodnych oraz ukształtowanie terenu przeznaczonego dla lokalizacji przedsięwzięcia. Dlatego dla złoża 1PE ustalono szerokość filarów ochronnych 100m. Na terenach filarów obowiązuje zakaz składowania urobku oraz zakaz poruszania się samochodów.

W rejonach eksploatacji nie dopuszczono w projekcie zmiany Studium lokalizacji obiektów kubaturowych. Mogą pojawić się tylko obiekty tymczasowe. Ścieki bytowe z przenośnych urządzeń sanitarnych usuwane powinny być przez uprawnionego odbiorcę i przekazywane do gminnej oczyszczalni ścieków.

Eksploatacja kruszywa naturalnego nie będzie negatywnie oddziaływać na bilans wodny obszaru, w którym będzie prowadzona. Nie będzie także negatywnie wpływać na stan i jakość wód w Wisłoku i wód podziemnych, w tym również na stan wód GZWP Nr 425, nie będzie stanowiła zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych, wyznaczonych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

W terenach eksploatacji złóż surowca należy wprowadzić szereg działań zmierzających do ograniczenia niekorzystnego oddziaływania tj. nakaz prowadzenia prac zabezpieczających przed niekontrolowanym zanieczyszczeniem gruntu i wód oraz zabezpieczeniem zaplecza (bazy) eksploatacji przed możliwością potencjalnego zanieczyszczenia środowiska wodno – gruntowego substancjami ropopochodnymi (maty sorpcyjne), właściwe gospodarowanie odpadami.

Maszyny używane w procesie eksploatacji należy utrzymywać w dobrym stanie technicznym, aby nie doszło do awarii lub przypadkowego wycieku substancji ropopochodnych. Sprzęt pływający na etapie eksploatacji złóż spod wody, również powinien być w bardzo dobrym stanie technicznym

W decyzjach środowiskowych sporządzonych dla złóż określono nie tylko uwarunkowania geologiczne, morfologiczne, hydrologiczne ale także zasady ochrony środowiska. Prowadzona eksploatacja zgodnie z decyzjami środowiskowymi, a także obowiązującymi przepisami, nie wpłynie niekorzystnie na stan jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, w których tereny złóż się znajdują. Nie wystąpi zagrożenie

dla przyjętych celów środowiskowych wyznaczonych dla JCW. Nie ma zagrożenia dla terenów objętych ochroną z uwagi na wartości przyrodnicze (JCWP „Sawa”). Obszar objęty ochroną („Nad Husowem”) zlokalizowany jest w dużej odległości od terenu eksploatacji (3PE), w źródłowym obszarze Sawy, co wyklucza niekorzystny wpływ na jego stan przyrody.

Wydobyty urobek powinien być składowany poza obszarem eksploatowanego złoża i wywożony samochodami. Drogi wykorzystywane do wywozu piasków należy utwardzić (żwir, pospółka), a w okresach suszy, zraszać, aby ograniczyć zapylenie terenów sąsiadujących.

Eksploatacja w terenach 1, 2, 3PE prowadzona jest etapowo. Po wyeksploatowaniu złoża w części terenu należy niezwłocznie przystąpić do rekultywacji, której kierunek określono jako rolny lub leśny. Najkorzystniejszym kierunkiem jest zagospodarowanie terenów zrehabilitowanych w kierunku użytków zielonych.

Tereny oznaczone symbolami 1ZKN i 2ZKN to tereny, w obrębie których udokumentowano lub rozeznano występujące złoża surowców piaszczystych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami tereny te należy zaznaczyć w Studium dla ich ochrony, polegającej na racjonalnym gospodarowaniu zasobami i ich kompleksowym wykorzystaniu.

Teren ten w projekcie III zmiany Studium przeznaczono dla użytkowania rolnego, utrzymując istniejące siedlisko w terenie 1ZKN.

Teren złoża 2ZKN, w którym złożo zostało rozeznane wstępnie, położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie meandrującego koryta Wisłoka. Eksploatacja tego złoża powodowałaby degradację doliny Wisłoka.

- **Zagrożenie powodziowe**

Dla zlewni Wisłoka w 2010 r. wykonano opracowanie pn. „Określenie zagrożenia powodziowego w zlewni Wisłoka”, stanowiące I etap Studium ochrony przeciwpowodziowej. Według w/w opracowania zasięg wód Q10% mieści się w granicach terasy nadzalewowej, a zasięg wód Q1% obejmuje niewielkie zasięgi w terenie doliny Wisłoka.

Natomiast sporządzone przez Prezesa KZGW w Warszawie w 2015 r. mapy zagrożenia powodziowego określają obszary szczególnego zagrożenia powodzią, a więc:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat
- obszary na których na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%).

Tereny wskazane w projekcie Studium dla zagospodarowania usługowo – produkcyjnego, zgodnie z w/w mapami, zlokalizowane są **poza obszarami szczególnego zagrożenia Q10%**. Natomiast tereny te, zlokalizowane w centrum miejscowości według w/w mapy objęte

są prawie w całości obszarem szczególnego zagrożenia powodzią o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q1%) i o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 500 lat (Q0,2%).

Rozbieżności w zasięgu zalewania wodami Q1% i Q10% pomiędzy opracowaniami wykonanymi w 2010r. i 2015 r. są bardzo duże. Obszar zagrożenia zalewaniem wodami Q1% obejmuje niemal cały obszar miejscowości Białobrzegi, łącznie z jej centrum. Jest to obszar, na obszarze którego tuż obok terenu 1 i 2UP znajduje się zabudowa mieszkaniowa, w tym zrealizowany najnowszy zespół mieszkaniowy, obiekty administracji i usług publicznych.

W terenach wskazanych dla lokalizacji zabudowy usługowo – produkcyjnej, głębokość warstwy wody powodziowej (Q1%) wynosi około 0,5m wg. mapy zagrożenia powodziowego) na terenie 1UP_{zz} oraz 0,5m lokalnie więcej, na terenie 2UP_{zz}, sposób zagospodarowania powinien być dostosowany do istniejących uwarunkowań. Z uwagi na zamiary gminy, dotyczące możliwości zagospodarowania tych terenów, należałoby taką możliwość uzgodnić z Dyrektorem RZGW w Krakowie, który może, w drodze decyzji, zwolnić od obowiązujących zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony przed powodzią.

Są to tereny położone w sąsiedztwie centrum miejscowości Białobrzegi, w otoczeniu terenów mieszkaniowych. Zasadnym jest więc ich zagospodarowanie, które powinno uwzględniać zalecenia Dyrektora RZGW w Krakowie. Z uwagi na fakt ograniczonej głębokości warstwy wód powodziowych (0,5m) istnieje możliwość nadsypania terenu do rzędnej terenów niezalewanych (stanowią one fragmenty omawianych terenów), lokalizacji obiektów o wyższych parterach lub innych rozwiązań technicznych.

Według informacji z Planu zagospodarowania przestrzennego woj. podkarpackiego, w obszarze gminy Białobrzegi, wzdłuż rzeki Wisłok, przewidziano wały przeciwpowodziowe. Ich realizacja ograniczyłaby zalewanie na terenie gminy.

Tereny przeznaczone dla eksploatacji kruszywa naturalnego wg mapy zagrożenia powodziowego zlokalizowane są w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat. Fragmenty terenów złóż kruszywa znajdujące się w pobliżu koryta, znajdują się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat. Wszelkie prace prowadzone w obszarze złóż należy prowadzić poza okresem zagrożenia powodziowego.

Wzdłuż rzeki Wisłok obowiązuje zachowanie filara ochronnego o szerokości 50m lub 100m (1PE). Wskazaniem jest rozpoczęcie eksploatacji od strony rzeki Wisłok, od filara ochronnego. Po wydobyciu złoża, w tej części należy rozpocząć zasypywanie wyrobiska bezpośrednio po wydobyciu kruszywa, zdjętym nadkładem, zwiększając w ten sposób szerokość filara ochronnego.

Z uwagi na zagrożenie powodziowe w terenach złóż kruszywa należy opracować plan ochrony przeciwpowodziowej, określający zabezpieczenie sprzętu mechanicznego lub jego ewakuacji. Jedynym złożem położonym poza obszarami szczególnego zagrożenia powodziowego jest złożo „Ługi” zlokalizowane na obszarze Płaskowyżu Kolbuszowskiego.

- **Krajobraz**

Eksploatacja kruszywa naturalnego metodą odkrywkową spowoduje przeobrażenia krajobrazu rolniczego. Zostaną wykonane wykopy w powierzchni terenu, a także sztuczne wypiętrzenia w postaci zwałowisk. Przez pewien czas wyrobiska wypełnione będą wodą. Po zakończeniu wydobywania kruszywa nastąpi etap rekultywacji wyrobiska. Do tego celu wykorzystany będzie zwałowany nadkład oraz zebrana warstwa próchniczna. Tereny te zostaną przywrócone do rolniczego wykorzystania – użytki zielone lub zalesione. W wyniku tego procesu krajobraz zostanie przywrócony do stanu pierwotnego.

Zakończenie eksploatacji części złoża „Ługi”, zlokalizowanego jest w granicach Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu tuż przy granicy wyznaczającej w/w obszar, uruchomi proces rekultywacji terenu.

W przypadku realizacji zabudowy usługowo – produkcyjnej nastąpią znaczące zmiany w krajobrazie centralnej części m. Białostrzegi w sąsiedztwie drogi powiatowej. W miejsce terenów zielonych dawnych pastwisk gminnych pojawią się obiekty zabudowy z towarzyszącą zielenią urządzoną.

Tereny pastwisk położone są w strefie „K” – ochrony krajobrazowej, wyznaczonej w obowiązującym Studium.

- **Zabytki**

Na terenach objętych zmianą Studium nie występują dobra kultury objęte ochroną. Nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych.

- **Dobra materialne**

Oceniając dobra materialne jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane bezpośrednio lub pośrednio dla zaspokojenia potrzeb ludzkich należy stwierdzić, że zapisy projektu III zmiany Studium pozwalają na wykorzystanie istniejących zasobów środowiska dla potrzeb społeczeństwa, równocześnie zwiększają możliwość rozwoju ekonomicznego lokalnej społeczności poprzez wprowadzenie terenów o nowych kierunkach zagospodarowania, na których powstaną nowe miejsca pracy.

- **Zasoby naturalne**

W granicach gminy Białobrzegi zostały udokumentowane złoża kruszywa naturalnego, dla których ustanowiono tereny i obszary górnicze, które uzyskały wpis do rejestru Państwowego Instytutu Geologicznego. Część tych złóż to tereny trwającej eksploatacji kruszywa, dwa złoża stanowią tereny potencjalnej jego eksploatacji. W ich granicach udokumentowano lub wstępnie rozeznano złoża kruszywa naturalnego. Z uwagi na obowiązujące przepisy prawa geologicznego i górniczego, tereny, w obrębie których udokumentowano lub rozeznano występowania złoża surowców naturalnych należy ujawnić w Studium w celu ich ochrony, racjonalnego gospodarowania i kompleksowego wykorzystania.

Część obszaru gminy objęta jest terenem i obszarem górniczym utworzonym dla złoża gazu ziemnego „Smolarzyny”. W granicach w/w obszaru na terenie gminy Białobrzegi nie ma aktualnie zlokalizowanych żadnych otworów gazowych lub urządzeń technicznych związanych z jego eksploatacją.

- **Obszary chronione zgodnie z ustawą o ochronie przyrody**

Złoże „Ługi” zlokalizowane w najbardziej wysuniętej na północ wysuniętej części miejscowości Białobrzegi, położone jest w granicach Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, tuż przy jego zachodniej granicy. Złoże to zlokalizowane jest na terenie zajęтым przez zieleń niską, półnaturalną, która od południa sąsiaduje z terenem leśnym.

Złoże to zajmuje stosunkowo niewielką powierzchnię, znikomą w stosunku do całej powierzchni obszaru chronionego. Eksploatacja złoża piasków spowodowała powstanie niewielkiego zbiornika wodnego. Złoże jest zawodnione. Działalność związana z wydobyciem złoża skutkuje przekształceniem rzeźby terenu. Wydobycie kruszywa prowadzono zgodnie z udzieloną koncesją na jego wydobycie. Decyzją Starosty Łąncuckiego z dnia 30.06.2017 znak OŚ-VI.6522.4.2017 koncesja na wydobywanie kruszywa z części złoża „Ługi” została wygaszona. W ramach procesu rekultywacji tej części terenu przywrócone zostaną wartości przyrodnicze terenu.

Prowadzona działalność eksploatacji nie wpłynęła na zmianę poziomu wód gruntowych, nie prowadzono odwaniania złoża. Zachowany został niezmienny poziom wód gruntowych, co jest istotne dla występujących w sąsiedztwie ekosystemów roślinnych.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących wynikać z realizacji projektu III zmiany Studium

Zmiana Studium dotyczy nowego kierunku zagospodarowania części terenów przeznaczonych dla rolnictwa w związku z udokumentowaniem złóż kruszywa naturalnego oraz terenów dawnych pastwisk gminnych, które przeznaczono dla funkcji usługowo – produkcyjnej.

Eksploatacja złóż kruszywa spowoduje zmiany naturalnej rzeźby terenów, zwiększenie emisji zanieczyszczeń i poziomu hałasu. Skutków eksploatacji kruszywa nie można całkowicie wyeliminować, możliwe jest tylko ich ograniczenie poprzez stosowanie się do przepisów dotyczących działalności związanej z procesem eksploatacji i wywozu kruszywa.

W celu zminimalizowania skutków eksploatacji złóż kruszywa należy stosować działania zapobiegawcze, takie jak:

- utrzymanie maszyn pracujących przy wydobywaniu kruszywa w odpowiednim stanie technicznym;
- roboty górnicze powinny być prowadzone zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, obowiązującymi w odkrywkowych zakładach wydobywających kopaliny;
- tereny składowania urobku i jego wywożenia należy zabezpieczyć przed niekorzystnym oddziaływaniem na środowisko wodno – gruntowe;
- drogi dojazdowe należy utwardzić, a w okresie suszy zraszać;
- eksploatację należy realizować etapami, ograniczyć to efekt kumulacji niekorzystnych oddziaływań;
- w przypadku uciążliwości związanej z emisją hałasu, wskazanym jest usypywanie wałów z nadkładu na obrzeżach wyrobiska od strony zabudowań, aby tworzyły wał chroniący te tereny przed hałasem;
- po zakończeniu eksploatacji tereny należy zrehabilitować zgodnie z zatwierdzonym projektem rekultywacji;
- należy opracować plan zabezpieczenia terenu wyrobiska i parku maszynowego na wypadek powodzi;
- dla rolniczego wykorzystania wskazano tereny udokumentowanych i rozeznaczonych złóż kruszywa, dla których nie ustanowiono terenów i obszarów górniczych, a eksploatacja surowca w ich obszarze powodowałaby degradację doliny Wisłoka.

Natomiast w terenach wskazanych dla lokalizacji zabudowy usługowo – produkcyjnej należy wprowadzić rozwiązania dotyczące ograniczenia wpływu na:

- stan powietrza
 - poprzez eliminację niskiej emisji do powietrza;
 - rodzaj dopuszczonych do lokalizacji przedsięwzięć;
- stan wód powierzchniowych i podziemnych
 - poprzez rozbudowę istniejącej sieci sanitarnej i odprowadzenie ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych siecią do oczyszczalni ścieków;
 - odprowadzenie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej lub do odbiornika. Wody opadowe z utwardzonych powierzchni związanych z komunikacją przed odprowadzeniem do odbiornika należy podczyścić;
 - wprowadzić zieleń towarzyszącą zabudowie usługowej i produkcyjnej.

Dla ochrony przed powodzią rozważyć nadsypanie terenu (najniższych jego fragmentów) lub wprowadzenie rozwiązań technicznych mogących ograniczyć skutki występowania wód powodziowych.

Nie przewiduje się kompensacji przyrodniczej z uwagi na fakt niewystępowania w terenach, których dotyczy III zmiana Studium, obiektów przyrodniczych, czy też gatunków siedlisk i roślin objętych ochroną w myśl ustawy o ochronie przyrody.

13. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zmiany, jakie wystąpią w wyniku wprowadzenia nowych kierunków zagospodarowania terenów objętych III zmianą Studium, będą miały jedynie zasięg lokalny. Nie prognozuje się oddziaływań o zasięgu transgranicznym.

14. Przewidywane metody analiz skutków realizacji projektu III zmiany Studium

Dla analizy skutków realizacji ustaleń opracowań dotyczących planowania przestrzennego, właściwe jest zastosowanie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z w/w artykułem:

- W celu oceny aktualności Studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzenia w nawiązaniu do ustaleń Studium.
- Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje Radzie Gminy wynik analiz, o których mowa wyżej, po uzyskaniu opinii Miejskiej (Gminnej) Komisji Urbanistycznej, co najmniej raz w czasie kadencji Rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności Studium, a w przypadku uznania za nieaktualne, w całości lub w części podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy.

Zgodnie z art. 10 ust 2 Dyrektywy 2001/42/WE do monitorowania środowiskowych skutków realizacji planów „można wykorzystać, stosowanie do potrzeb istniejące systemy monitoringu w celu uniknięcia powielania monitoringu”. W przypadku planów zagospodarowania przestrzennego istnieje określona ustawowo procedura pozwalająca przeanalizować i ocenić skutki ich realizacji. Nie ma więc potrzeby określania dla Studium i planów specjalnego systemu monitoringu wpływu na środowisko.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu III zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Białobrzegi opracowano w oparciu o art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r. poz. 353 z późn. zmianami).

Zakres i stopień szczegółowości zawartych informacji w prognozie uzgodniono z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Łańcucie.

Celem prognozy jest określenie prawdopodobnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, które mogą być spowodowane realizacją kierunków zagospodarowania na terenach objętych projektem III zmiany Studium.

Projekt III zmiany Studium dotyczy terenów położonych w dolinie Wisłoka oraz terenów położonych w centrum miejscowości Białobrzegi, w obowiązującym Studium są to tereny użytków rolnych oraz pastwiska, które aktualnie są terenami niewykorzystywanymi. W części są to tereny, gdzie trwa eksploatacja kruszywa naturalnego.

W projekcie III zmiany Studium w terenach rolnych zlokalizowanych w sąsiedztwie rzeki Wisłok, dopuszczono eksploatację surowców naturalnych – kruszywa, w terenach, gdzie zostały udokumentowane złoża.

Jedno ze złóż pnz. „Ługi” położone jest w Zmysłowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, poza doliną Wisłoka.

Tereny dawnych pastwisk, zlokalizowane w centralnym obszarze miejscowości Białobrzegi, wskazane zostały pod lokalizację zabudowy usługowo – produkcyjnej.

Tereny eksploatacji powierzchniowej oznaczono symbolami od 1PE do 4PE. Są to tereny, dla których wyznaczono tereny i obszary górnicze. Tereny, w obrębie których udokumentowano lub rozpoznano złoża oznaczono symbolami 1ZKN i 2ZKN. Tereny przeznaczone pod zabudowę usługowo – przemysłową oznaczono symbolami 1 i 2UP.

Wszystkie tereny objęte III zmianą Studium położone są wg mapy zagrożenia powodziowego w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi raz na sto lat. Z uwagi na ten fakt tereny objęte projektem zmiany oznaczono dodatkowo symbolem „zz”.

Tereny wskazane pod zabudowę usługowo – produkcyjną (1, 2UPzz) oraz tereny przeznaczone dla eksploatacji złóż kruszywa naturalnego, dla których ustanowiono tereny i obszary górnicze, oznaczone symbolami 1,2,3 PEzz oraz tereny o udokumentowanych złożach 1ZKN i 2ZKN (teren złoża rozeznanego wstępnie) położone są w obszarze Pradoliny Podkarpackiej, natomiast teren 4PE zlokalizowany jest w obszarze Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Teren ten znajduje się w granicach Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Tereny objęte projektem III zmiany Studium położone są w granicach obszaru górniczego utworzonego dla złóż gazu ziemnego pnz. „Smolarzyny” oraz w obszarze GZWP Nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”.

Wszystkie tereny zmiany Studium znajdują się w granicach jednolitej części wód podziemnych o kodzie PLGW2000153, której stan ilościowy i chemiczny oceniono jako dobry.

Tereny oznaczone symbolami 1 i 2UP położone są w granicach jednolitej części wód oznaczonego kodem PLRW200016226789 „Kosinka”. Większość złóż kruszywa naturalnego znajduje się w jednolitej części wód powierzchniowych PLRW20001922699 „Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia”. Część obszaru złoża „Wola Dalsza – Zakrzacze” położona jest również w obszarze jednolitej części wód powierzchniowych PLRW200016226769 „Sawa”. W/w części wód to silnie zmienione części wód, których potencjał ekologiczny określono jako zły. Celami środowiskowymi dla tych JCWP jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. W granicach terenów objętych zmianą Studium nie występują obiekty przyrodnicze, siedliska i gatunki roślin objęte ochroną. W terenach

1 i 2UP nie dopuszczono lokalizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W zagospodarowaniu terenu 2UP należy uwzględnić ograniczenia wynikające z położenia części tego terenu w strefie 50m od położonego w sąsiedztwie cmentarza.

Eksploatacja kruszywa naturalnego odbywać się będzie metodą odkrywkową, bez użycia materiałów wybuchowych i chemicznych, z zachowaniem filarów ochronnych od cieków, dróg i terenów sąsiednich.

Po zakończeniu eksploatacji przeprowadzona zostanie rekultywacja wyrobisk w kierunku rolnym lub leśnym. Prowadzona eksploatacja kruszywa musi uwzględniać zagrożenia wynikające z położenia w obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego.

W trakcie wydobywania kruszywa, które będzie odbywać się dwuetapowo (do poziomu wody i spod lustra wód podziemnych) należy zadbać o stan techniczny maszyn pracujących na wyrobisku.

Położenie terenów eksploatacji poza terenami zabudowy nie wpłynie negatywnie na warunki akustyczne w ich obszarze. Uciążliwości mogą powodować samochody wywożące urobek.

Zakończenie eksploatacji kruszywa i rekultywacja wyrobisk przywróci te tereny do rolniczego wykorzystania oraz nastąpi poprawa standardów środowiska.

Opracowała:
mgr Janina Nowak

Rzeszów, 12 lipca 2017 r.

Janina Nowak
ul. Rumiankowa 7
35-604 Rzeszów

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że spełniam wymagania zawarte w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w zakresie opracowywania prognoz oddziaływania na środowisko.

Ukończyłam studia wyższe na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi na Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie. W ciągu 47 lat pracy zawodowej w planowaniu przestrzennym zajmowałam się zagadnieniami związanymi ze środowiskiem przyrodniczym, od 20 lat sporządzam prognozy oddziaływania na środowisko do planów miejscowych i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Janina Nowak